

ARHITECTURA LIBERTĂȚII UMANE – EXPUNEREA DREPTURILOR OMULUI ÎN MARASMUL CRIZELOR GLOBALE

Bianca-Maria STOICA

*Facultatea de Drept și Științe Administrative,
Universitatea Ovidius Constanța
biancamariastoica@yahoo.ro*

ABSTRACT: Architecture of Human Freedom – Exposing Human Rights in the Maelstrom of Global Crises.

The contemporary world is marked by a delicate balance between upholding individual freedoms and addressing global crises. Global challenges, such as pandemics, climate change, and major conflicts, have brought about significant changes in societal dynamics, including the realm of individual liberties. Although these crises necessitate urgent and often restrictive measures to save lives and prevent environmental degradation, the impact on individual freedoms is inevitable.

It is imperative to strike a balance between collective needs and protection of individual liberties during global crises. Through transparency, public consultation, and maintaining open dialogues with citizens, governments can ensure trust and support for restrictive measures while still safeguarding fundamental freedoms within necessary limits to protect the common good.

This paper explores the intricate interplay between global crises and the affirmation of freedom and human rights. It delves into the impact of global crises on individual liberties, the protection of human rights during these challenging times, institutional responses, and the crucial role of the international community in upholding and promoting human rights. The study also emphasizes post-crisis measures to safeguard and advocate for human rights, thereby striving to achieve a world where human rights are upheld, irrespective of circumstances.

Keyword: *human freedom, global crises, exposure, balance, individual liberties, inclusivity.*

I. Aspecte introductive

În contemporaneitate, peisajul global este marcat de o echilibrare subtilă între apărarea libertăților individuale și abordarea provocărilor mondiale. Crizele globale, cum ar fi pandemiile, schimbările climatice, fluctuațiile economice și discordiile sociopolitice, pun la încercare țesătura delicată a drepturilor omului. Această lucrare investighează punctul de intersecție în care păstrarea libertăților individuale converg cu exigențele crizelor globale.

Crizelor, precum pandemia COVID-19, le-au impus măsuri fără precedent pentru a stăvili răspândirea bolii, adesea impunând restricții asupra libertăților fundamentale, cum ar fi mobilitatea, adunările și exprimarea. Aceste măsuri vizează protejarea sănătății publice, subliniind în mod inevitabil tensiunea dintre bunăstarea colectivă și protejarea drepturilor individuale.

Prin explorarea interacțiunii dintre drepturile omului și crizele globale, navigăm prin domeniul complex în care reziliența socială, răspunsul instituțional și cooperarea internațională se străduiesc să echilibreze imperativele pentru sănătatea publică cu menținerea libertăților individuale. Această lucrare își propune să analizeze impactul crizelor globale asupra drepturilor omului, răspunsurile instituționale și măsurile necesare pentru ca afirmația libertății să dureze în fața adversității.

Prin examinarea în profunzime a acestui punct de intersecție, ne străduim să aducem în lumină mecanismele necesare pentru consolidarea drepturilor omului în arena tumultuoasă a crizelor globale. În final, obiectivul nostru este să susținem o lume¹ în care libertățile individuale nu sunt doar păstrate, ci și devin piloni în configurarea societăților puternice și juste.

II. Impactul crizelor globale asupra libertăților individuale

Istoria lungă și complexă a libertății individuale și a siguranței personale a fost marcată de numeroase conflicte între legislație și teorie, pe de o parte, și între normele juridice și practica autorităților publice, pe de altă parte.

1 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Plea for Human Dignity", *Scientia Moralitas. Human Dignity – A Contemporary Perspectives*, The Scientia Moralitas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, 2016, 1, pp. 29-43.

Aceste conflicte au determinat necesitatea elaborării unor reguli constituționale clare, cu aplicare neafectată de interpretări sau speculații. Astfel de reguli fundamentale sunt cruciale pentru a asigura o balanță adecvată între libertatea individuală și autoritatea statului, contribuind la stabilitatea justiției în societate.²

Libertatea, ca posibilitate de mișcare în spațiu și timp, atât ca fenomen natural, cât și ca stare socio-umană, a constituit dintotdeauna subiect de maximă preocupare atât pentru științele naturii, cât și pentru filozofie, artă, religie și, nu în ultimul rând, pentru științele socio-politice și juridice.³

Libertatea, în sensul său larg, reprezintă capacitatea oamenilor de a acționa fără constrângeri și este o valoare socială inestimabilă. Aceasta oferă posibilitatea valorificării tuturor aptitudinilor, caracteristicilor, intereselor și aspirațiilor legitime și raționale ale ființei umane, în limitele admise de lege. Într-o societate democratică, statul, ca organism politic cu autoritate și putere coercitivă, garantează legal și practic libertatea și egalitatea indivizilor, limitându-și propria autoritate. Conform lui Hegel, „ideea dreptului este libertatea”, subliniind astfel legătura strânsă dintre drept și libertate. Egalitatea poate exista doar între indivizi liberi, iar libertatea, la rândul său, se poate manifesta doar într-un context în care egalitatea este recunoscută și susținută legal. Astfel, aceste două concepte fundamentale – libertatea și egalitatea – se completează reciproc în cadrul unei societăți bazate pe principii democratice și respect pentru drepturile individuale.

Crizele globale, cum ar fi pandemiile, schimbările climatice sau conflictele majore, au provocat schimbări semnificative în lumea noastră, inclusiv în ceea ce privește libertățile individuale. Deși aceste crize necesită măsuri urgente și adesea restrictive pentru a salva vieți și a preveni degradarea mediului, impactul asupra libertăților individuale este inevitabil.

II. 1. Confruntarea cu COVID-19: Efecte asupra libertății individuale

Standardele internaționale și legislația națională privind drepturile omului oferă cadrul normativ pentru situații de urgență. Unele drepturi au

2 I. Muraru, Gh. Iancu, *Libertățile și îndatoririle constituționale*, partea I, București, IRDO, 1992, p. 42.

3 Silviu Gabriel Barbu, *Dimensiunea constituțională a libertății individuale*, București, Editura Hamangiu, 2011, p. 2.

caracter absolut ceea ce semnifică faptul că nu pot fi afectate în nicio împrejurare (dreptul la viață, dreptul de a nu fi supus torturii și relexelor tratamente) în timp ce alte drepturi sunt relative și pot fi restricționate (dreptul la respectarea vieții private și de familie, de exemplu, atunci când este necesar să protejăm sănătatea ca valoare socială).⁴ Pentru drepturile civile și politice, cum ar fi libertatea de mișcare și de întrunire, a fost elaborat un set de principii în funcție de care se stabilește posibilitatea de aplicare de limitări în timpul unei situații de urgență. În conformitate cu *Principiile de la Siracusa*⁵, limitările trebuie să fie stabilite de drept, să răspundă la o necesitate publică sau socială presantă și să urmărească un scop legitim.

Conform articolului 93 din *Constituția României*, în contextul legislativ al țării, măsurile excepționale reprezentate de starea de asediu și starea de urgență pot fi instituite de către președintele României în conformitate cu prevederile legale. Aceste măsuri de excepție, având un caracter special și limitat, pot fi impuse în situații excepționale pentru asigurarea ordinii și securității publice. În esență, acest text constituțional subliniază autoritatea puterii executive, în acest caz președintele României, de a declara și implementa măsuri excepționale în circumstanțe extraordinare. Totuși, este important de menționat că aceste măsuri trebuie să respecte legea și să fie supuse ulterior aprobării parlamentului într-un interval de 5 zile de la adoptare. Acest aspect subliniază importanța separării și echilibrului puterilor în stat și garantează controlul legislativ asupra deciziilor cu impact major asupra libertăților și vieții cetățenilor.

Astfel, restricționarea drepturilor și libertăților fundamentale prin acte ale puterii executive înfrânge principiul securității juridice. Acesta din urmă, la nivel teoretic, implică protecția cetățenilor în raporturile cu autoritățile publice competente cu elaborarea și aplicarea legii. Necesitatea de a controla răspândirea virusului a impus restricții majore asupra mișcării și interacțiunii sociale. Aceste măsuri restrictive au devenit o realitate globală pentru a salva viețile și a proteja sănătatea publică.

Restricțiile au implicat închiderea granițelor, autoizolarea și distanțarea socială, limitând adunările publice, inclusiv manifestările culturale și

4 *Studiu preliminar privind criza generată de pandemia COVID-19 și impactul acesteia asupra drepturilor omului*, București, Institutul Român pentru Drepturile Omului, 2020, p. 5.

5 *Principiile de la Siracusa* din anul 1984 privind limitarea și derogarea de la dispozițiile din *Pactul Internațional privind drepturile civile și politice*.

sociale⁶. Deși aceste măsuri au fost esențiale pentru a reduce răspândirea virusului, au generat impacturi semnificative asupra libertății individuale. Libertatea de mișcare și de asociere, pietre de temelie ale societății deschise, au fost temporar suspendate sau restricționate în mod considerabil.

Este crucial de subliniat faptul că aceste măsuri restrictive au fost necesare pentru a proteja sănătatea publică și pentru a salva vieți. Cu toate acestea, în implementarea lor, autoritățile au fost provocate să găsească un echilibru fin între necesitatea de a proteja și restaura libertățile individuale. Mai mult, trebuie să se asigure că restricțiile sunt proporționale și temporare, iar cetățenii sunt informați și implicați în procesul decizional. Acest aspect este esențial pentru a exista certitudinea că orice limitare a drepturilor și libertăților individuale este echitabilă și justificată în contextul situației specifice care a generat necesitatea acestor măsuri excepționale. Așadar, nu doar instaurarea restricțiilor, ci și modalitatea în care acestea sunt aplicate și menținute trebuie să fie corelate cu gravitatea situației și să nu depășească necesitatea reală de a proteja ordinea și siguranța publică. Este absolut necesar ca aceste restricții despre care discutăm să nu fie mai severe decât este cazul și să fie ridicate în momentul potrivit, odată ce situația permite acest lucru.

Într-un context mai larg, această tensiune dintre nevoile colective și protejarea drepturilor individuale a fost evidentă și în alte crize globale. De exemplu, schimbările climatice au condus la adoptarea unor politici și măsuri restrictive pentru a limita poluarea și a încetini degradarea mediului. Astfel, drepturi precum libertatea de a alege tipul de transport sau de a folosi resursele naturale în mod liber au fost supuse unor reglementări pentru a proteja planeta.

În cele din urmă, impactul crizelor globale asupra libertăților individuale este complex și trebuie abordat cu atenție și responsabilitate. Este esențial să se găsească un echilibru corespunzător între măsurile restrictive necesare și protecția libertăților fundamentale ale omului. Prin dialog deschis, transparență și implicarea activă a cetățenilor, putem naviga prin această provocare, asigurând protecția sănătății publice și respectarea drepturilor individuale.

6 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Spiritual lessons observed through the Coronavirus Crisis", în *Dialogo. Issue of Modern Man*, 2020, vol.6, no.2, pp. 71-82.

III. Fundamentul drepturilor omului în contextul crizelor globale: Analiza, protecția și promovarea libertății individuale

Drepturile universale ale omului își au rădăcinile în locuri aparent obișnuite, la doar o aruncătură de băț de casă – în cartierele obișnuite și cotidiene ale fiecărui individ. Ele sunt atât de aproape și de cotidiene încât par a fi invizibile pe hărțile lumii. Aceste drepturi sunt integrate în viața de zi cu zi a fiecăruia: în cartierul unde trăiește, în școala sau liceul unde învață, în fabrica, ferma sau biroul unde își desfășoară activitatea. Aici, orice bărbat, femeie și copil aspiră la egalitate în fața legii, la șanse egale și la demnitate, fără nicio formă de discriminare.

Aceste locuri reprezintă spații în care drepturile fundamentale trebuie să fie puse în practică și să devină o realitate semnificativă pentru fiecare individ. Ele reprezintă nucleul unde drepturile trebuie să prindă contur pentru a avea un impact în întreaga societate. Dacă cetățenii nu acordă importanță respectării acestor drepturi în cotidianul lor, în locurile din jurul lor, eforturile de a promova progresul și justiția în lume vor fi zadarnice. Este esențial să ne implicăm activ în protejarea și promovarea drepturilor omului în comunitățile noastre, pentru a contribui la construirea unui viitor mai drept și mai echitabil pentru toți.⁷

III. 1. Impactul crizelor globale asupra drepturilor omului

În evoluția societății, crizele pot fi definite ca fiind situații caracterizate de o instabilitate pronunțată, însoțite de o volatilitate și de o incertitudine în creștere, contradicții economice, politice, ideologice, militare.⁸

Crizele globale, fiind evenimente de amploare ce afectează întreaga planetă, aduc cu sine provocări semnificative în ceea ce privește respectarea și protejarea drepturilor omului. Această secțiune se concentrează pe modul în care astfel de crize au impact asupra diverselor aspecte ale drepturilor omului și asupra societății în ansamblu.

În fața unei crize globale, autoritățile adoptă măsuri restrictive pentru a limita răspândirea și impactul evenimentului. Aceste măsuri pot include carantinarea populației, restricții de circulație, închiderea afacerilor și

⁷ John Baylis, Steve Smith, *The globalization of world politics: An introduction to international relations*, Oxford, Oxford University Press, U.S.A., 2011.

⁸ George Haralambie, „Teoria globală și teoria ciclicității”, *Economia teoretică și aplicată*, Vol. XVIII (2011), nr. 11 (564), p.68.

impunerea distanțării sociale. Cu toate că aceste acțiuni sunt fundamentale pentru a proteja sănătatea publică, ele aduc cu sine o restrângere semnificativă a libertăților individuale, cum ar fi libertatea de mișcare, dreptul la adunare și libertatea de exprimare.

Este esențial, întocmai cum am specificat și în capitolul anterior, să se asigure că aceste restricții sunt necesare, proporționale și temporare, și că sunt eliminate pe măsură ce criza este gestionată și normalitatea revine. Monitorizarea și asigurarea respectării drepturilor fundamentale în timpul aplicării acestor măsuri este crucială.

Totodată, crizele globale amplifică inegalitățile și pun în evidență fragilitatea sistemelor sociale. Populațiile vulnerabile, incluzând persoanele cu venituri reduse, imigranții, persoanele fără adăpost și alte grupuri marginalizate, sunt adesea cele mai afectate. Accesul lor la îngrijiri medicale, informații corecte și siguranța economică fiind limitat.

Educația și eforturile pentru conștientizarea publicului sunt, de asemenea, cruciale pentru a contracara aceste inegalități și pentru a promova drepturile omului pentru toți, indiferent de statutul social sau economic.

Răspunsul instituțional și coordonarea la nivel național și internațional poziționează un rol vital în abordarea crizelor globale. Autoritățile trebuie să acționeze în conformitate cu principiile drepturilor omului și să se asigure că măsurile restrictive luate sunt necesare, proporționale și conforme cu standardele internaționale. Cooperarea internațională și schimbul de informații între state și organizații joacă un rol crucial în gestionarea crizelor și în minimizarea impactului asupra drepturilor omului. Este imperativ să se creeze un cadru de acțiune care să integreze protecția drepturilor omului în toate aspectele răspunsului la crize.

După ce criza a fost gestionată, este esențial să se pună un accent deosebit pe reconstrucția și restabilirea drepturilor omului. Acest proces implică revizuirea politicilor și legilor pentru a preveni și gestiona mai eficient viitoarele crize. Educația și conștientizarea publică sunt instrumente-cheie în această reconstrucție.

III. 2. Măsurile de protecție și promovare a drepturilor omului post-criză

Măsurile de protecție și promovare a drepturilor omului după încheierea unei crize globale sunt elemente determinante pentru a asigura o

recuperare echitabilă și pentru a preveni recurența unor evenimente similare. Acest capitol explorează strategiile și acțiunile necesare pentru a consolida drepturile omului în etapa post-criză.

Revigorarea și Restabilirea Instituțiilor și Structurilor Democratice

Una dintre cele mai importante măsuri pentru protecția și promovarea drepturilor omului este revigorarea și restabilirea instituțiilor și structurilor democratice afectate de criză. Aceasta implică consolidarea independenței judiciare, a presei libere, a organizațiilor neguvernamentale și a altor piloni ai democrației. Îmbunătățirea transparenței și responsabilității instituțiilor guvernamentale este esențială pentru asigurarea respectării drepturilor omului.

Reconstrucția Infrastructurii și Aprovizionarea cu Resurse Esențiale

În etapa post-criză, reconstrucția infrastructurii și aprovizionarea cu resurse esențiale trebuie să fie prioritare. Este important să se asigure accesul la apă potabilă, alimente, locuințe și servicii medicale de calitate pentru toți. Reconstrucția durabilă, care să țină cont de mediu și să promoveze incluziunea socială, este esențială pentru a crea societăți reziliente și echitabile.

Promovarea Educației și Sensibilizării în Drepturile Omului

Educația și sensibilizarea în domeniul drepturilor omului joacă un rol cheie în consolidarea acestora după o criză. Programele educaționale ar trebui să fie revizuite și adaptate pentru a încuraja înțelegerea și respectarea drepturilor fundamentale. De asemenea, eforturile de sensibilizare în rândul populației ar trebui să promoveze toleranța, diversitatea și egalitatea.

Favorizarea Participării Civice și a Dreptului la Asociere

Participarea activă a societății civile și promovarea dreptului la asociere sunt cruciale pentru a consolida drepturile omului. Guvernele ar trebui să faciliteze implicarea cetățenilor în luarea deciziilor și să asigure protecția activiștilor și a organizațiilor civice. Dreptul la asociere liberă și întruniri pașnice trebuie garantat și promovat pentru a asigura o societate democratică și inclusivă.

Crearea și Implementarea Politicilor de Protecție a Drepturilor Omului

Elaborarea și implementarea politicilor de protecție a drepturilor omului ocupă la rândul lor un rol deosebit în asigurarea respectării acestor

drepturi în perioada post-criză. Aceste politici ar trebui să fie integrate în planurile naționale de dezvoltare și să fie coerente cu standardele internaționale. Monitorizarea și evaluarea periodică a politicilor sunt esențiale pentru a asigura eficiența acestora

IV. Educație și digitalizare în contextul crizelor globale – Implicații pentru libertatea omului

Dreptul la educație reprezintă o piatră de temelie a drepturilor omului, un catalizator pentru progres și dezvoltare durabilă. Este o poartă către libertate, egalitate și oportunități, având un rol fundamental în modelarea individului și a societății. Educația deschide orizonturile minții, stimulează gândirea critică și creativitatea, cultivă valori fundamentale și dezvoltă abilități esențiale pentru viață și carieră. Accesul universal la educație de calitate este esențial pentru eliminarea inegalităților sociale și economice. Prin promovarea educației, putem construi societăți mai informate și conștiente, capabile să contribuie activ la schimbarea pozitivă a lumii. Este, așadar, imperativ să asigurăm că fiecare individ are acces la o educație adecvată și să investim în resurse și infrastructuri educaționale, pentru a asigura un viitor prosper și echitabil pentru toți.

Soluția pentru paradigma societății moderne poate fi un sistem educațional de calitate, durabil, adaptat nevoilor tinerilor și care să aibă capacitatea de a pregăti generațiile viitoare pentru o piață a muncii mult diferită față de cea de astăzi.⁹ Fiind vorba de un sistem complex care are nevoie de continue adaptări pentru a putea răspunde cerințelor, utilizarea noilor tehnologii devine esențială pentru eficientizarea proceselor și procedurilor interne (inclusiv pentru transparentizarea acestora), creșterea accesibilității, calității și impactului actului educațional, dar și pentru a forma generații de tineri și dascăli cu competențele necesare.

Crizele globale, cu precădere pandemiile, au amplificat nevoia de a reevalua și reconfigura sistemele educaționale. Pandemia COVID-19 a determinat închiderea școlilor și universităților, forțând instituțiile educaționale să adopte rapid învățarea online. Această tranziție rapidă către mediul digital a evidențiat o disfuncționalitate a accesului la educație, amplificând

9 Ioan-Gheorghe Rotaru, "Valences of Education", în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.

decalajele socio-economice existente și limitând în mod semnificativ accesul egal al tuturor la educație de calitate.

Pe de altă parte, pandemia a accelerat și necesitatea digitalizării în educație. Tehnologiile digitale au devenit cruciale pentru a asigura continuitatea procesului educațional într-o lume marcată de distanțare socială și restricții. Cu toate acestea, digitalizarea educației a dus la creșterea dependenței de accesul la internet și tehnologie, exacerbând inegalitățile și marginalizarea celor care nu au resursele necesare. Martie 2020 a reprezentat un moment critic pentru sistemul educațional din România. Contextul pandemic a accentuat, deopotrivă, nevoia digitalizării proceselor educaționale, nevoia de a investi în competențe digitale și importanța conectivității, a subliniat carențele sistemului de învățământ privind utilizarea flexibilă și complementară a instrumentelor de învățare și, totodată, ne-a arătat în mod clar care sunt oportunitățile în ceea ce privește viitorul educației. Este important de notat că acest proces de dezvoltare prin digitalizare nu va avea loc peste noapte, fiind nevoie de o abordare integrată, gândită și implementată pe termen lung.¹⁰

Impactul asupra libertății individuale este evident în modul în care accesul inegal la educație și tehnologie poate perpetua inegalitățile sociale. Dreptul la educație este un pilon al drepturilor omului, iar crizele globale trebuie să fie abordate printr-o perspectivă care asigură accesul egal și echitabil la educație, indiferent de circumstanțe.

Este imperativ să se abordeze aceste provocări prin investiții în infrastructură digitală și asigurarea unui acces universal la tehnologie și internet. În plus, educația digitală trebuie să promoveze competențe digitale și alfabetizare digitală pentru toți, pentru a asigura că nimeni nu este lăsat în urmă în această tranziție către o lume digitalizată.

Prin urmare, în contextul crizelor globale, educația și digitalizarea devin piloni esențiali cu un impact semnificativ asupra libertății și drepturilor omului. Este imperativ să răspundem acestor provocări printr-o revizuire atentă a sistemului educațional, adoptând un model incluziv care să integreze tehnologia și să asigure accesul echitabil la aceasta. Garantarea unei educații de calitate, sprijinite de tehnologie, este cheia pentru a asigura că dreptul fundamental la educație este accesibil pentru fiecare individ, fără

10 Tudor Oprea, "Digitalizarea Educației – între provocări și oportunități", *Tribuna învățământului*, nr. 20-21, august-septembrie 2021.

discriminare sau obstacole sociale și economice. Este, așadar, responsabilitatea noastră să construim un mediu propice pentru învățare, în care fiecare persoană să aibă oportunitatea de a-și dezvolta abilitățile și cunoștințele, contribuind astfel la o societate mai echitabilă și mai prosperă.

V. Aspecte concludive

Educația și digitalizarea în contextul crizelor globale reprezintă un duet inovator, cu impact profund asupra libertății și direcției umanității. Aceste două forțe convergente modelează societatea, transformând fundamentul pe care se clădește dezvoltarea acesteia. Educația reprezintă lumina ce îndrumă calea spre cunoaștere, înțelegere și progres. Aceasta este poarta către o lume mai amplă și mai înțeleaptă, deschizând orizonturi și deblocând potențiale nebănuite. În același timp, digitalizarea este motorul revoluției, accelerând evoluția și conectivitatea noastră, schimbând radical modul în care comunicăm, învățăm și trăim.

Este esențial să navigăm cu înțelepciune și responsabilitate în această eră digitală, să asigurăm că fiecare individ are acces la educație și tehnologie. Educația trebuie să fie echitabilă, să elimine barierele și să sporească oportunitățile pentru toți, indiferent de origine sau context. Tezaurizând cunoașterea, educația, ca lumină a cunoașterii și generator de echitate, devine un catalizator al schimbării, propulsându-ne spre o lume mai justă și mai empatică.

Cu toate acestea, trebuie să fim conștienți de capcanele tehnologice. Dependența excesivă de tehnologie poate submina libertatea individuală și poate distorsiona percepția realității. Suntem chemați să fim vigilenți, să ne protejăm datele și să promovăm o utilizare responsabilă a tehnologiei.

Așadar, educația și digitalizarea sunt farurile care ne luminează calea către un viitor sustenabil și prosper. Cu o viziune înțeleaptă și cu acțiuni îndrăznețe, putem să ne orientăm aceste puternice instrumente către binele comun și să sădim sămânța unei societăți mai unite, mai informate și mai împlinite. Este misiunea întregii societăți să valorificăm aceste resurse în beneficiul nostru și al generațiilor viitoare.

În același timp, crizele globale pun sub semnul întrebării drepturile omului fundamentale. Este momentul să reafirmăm și să consolidăm aceste drepturi în fața adversităților. Responsabilitatea globală este esențială pentru garantarea faptului că niciun individ nu este lăsat în urmă. Colec-

tivitatea umană trebuie să fie solidară și conectată, făcând față împreună provocărilor, cu respect față de demnitatea fiecărui individ.

În post-criză, măsurile de protecție și promovare a drepturilor omului devin prioritare. Reconstrucția societății necesită revigorarea democrației, inclusivitatea și educația civică. Prin implementarea acestor măsuri, există certitudinea că drepturile omului rămân în centrul societății noastre și că nimeni nu este uitat sau neglijat.

Astfel, înconjurați de provocările lumii moderne, suntem invocați să găsim soluții înțelepte și să acționăm cu determinare. Educația¹¹ și responsabilitatea colectivă sunt reperele care ne călăuzesc în această călătorie. În această eră a transformărilor rapide, este necesar ca întreaga populație să își unească eforturile pentru a construi un viitor în care drepturile omului¹² sunt respectate, educația este accesibilă pentru toți și solidaritatea umană este piatra de temelie a unei lumi mai înțelepte. Acesta trebuie să reprezinte angajamentul nostru pentru umanitate și pentru generațiile viitoare.

Bibliografie selectivă:

Izvoare/ Surse:

- 1. *Constituția României*, publicată în Monitorul Oficial nr. 233 din 21 noiembrie, 1991.

Literatura secundară:

- BARBU, Silviu Gabriel, *Dimensiunea constituțională a libertății individuale*, București, Editura Hamangiu, 2011.
- BAYLIS, John, Steve Smith, *The globalization of world politics: an introduction to international relations*, Oxford, Oxford University Press, U.S.A, 2011.
- CLAPHAM, Andrew, *Human rights: a very short introduction*, Oxford, Oxford University Press, U.S.A, 2015.
- HARALAMBIE, George, „Criza globală și teoria ciclicității”, în *Economia teoretică și aplicată*, Volumul XVIII, nr. 11, 2011.

11 Ioan-Gheorghe Rotaru, “Current Values of Education and Culture”, în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.

12 Ioan-Gheorghe Rotaru, *Om-Demnitare-Libertate*, Cluj-Napoca, Editura Risoprint, 2019, pp. 208-215.

- MURARU, Ioan, Gheorghe Iancu, *Libertățile și îndatoririle constituționale*, partea I, București, Institutul Român pentru drepturile omului, 1992.
- OPREA, Tudor, „Digitalizarea Educației – între provocări și oportunități”, *Tribuna învățământului*, nr. 20-21, august-septembrie 2021.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Current Values of Education and Culture”, în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 87-92.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, *Om-Demnitare-Libertate*, Editura Risoprint, Cluj-Napoca, 2019.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Valences of Education”, în *Proceedings of the 24th International RAIS Conference on Social Sciences and Humanities*, August 15-16, 2021, Princeton, NJ, United States of America, pp. 190-196.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Spiritual lessons observed through the Coronavirus Crisis”, în *Dialogo. Issue of Modern Man*, 2020, vol. 6, no.2, pp. 71-82.
- ROTARU, Ioan-Gheorghe, “Plea for Human Dignity”, *Scientia Morali-tas. Human Dignity – A Contemporary Perspectives*, The Scientia Morali-tas Research Institute, Beltsville, MD, United States of America, 2016, 1, pp. 29-43.